

L'ensenyament de les llengües nadiues

En la formació dels Estats, ens trobam que molts són un conjunt de minories ètniques que foren vertaderes entitats nacionals, amb fesomia i cultura pròpies. Aquestes entitats no renunciaren a conservar i promoure la seua llengua i la seua cultura; però es veren desposseïdes de drets tan llegítims. Això fou obra de tendències estatals d'assimilació i hegemonia, que provenen del jacobinisme francès, que volia una república «una i indivisible».

Referint-se a Espanya, M. Monzón reconeix com a «cierto y justo» el dret de les minories ètniques a «cultivar y desarrollar su patrimonio espiritual», però llavors posa com a «parámetro» essencial el tenir un mateix idioma oficial. I en realitat podria haver-hi la cooficialitat de les llengües que es parlen a Espanya. Com tampoc el conreu i difusió del basc, del gallec i del català i de les cultures d'aquestes ètnies, no significa l'exclusió de la llengua castellana ni el desconeixement del patrimoni cultural de Castella. Molt bé ha dit Camilo José Cela: «Mientras los españoles, peninsulares e isleños, no sintamos la necesidad de la recíproca intercomunicación culta, la cultura española —expresada en la lengua que se exprese— siempre caminará cojitrancia y parcial».

L'esmentat M. Monzón també es mostra partidari de «restringir el empleo escrito o hablado de las lenguas vernáculas en los medios de comunicación social». Trobam que allò més ajustat a les normes del dret natural és l'ús de totes les llengües vernacles, a tots els nivells i en tot l'àmbit cultural.

És fonamental per a la conservació i desenvolupament de les llengües i cultures minoritàries, que l'ensenyament sigui bàsicament en la llengua nadiua. És el que recomana la UNESCO.

En la Llei General d'Educació d'Espanya es dona entrada a les llengües vernacles en l'ensenyament. L'article 14 diu: «La educación preescolar comprende juegos, actividades del lenguaje, incluida, en su caso, la *lengua nativa*». I en l'article 17, amb referència a l'Educació General Bàsica, llegim: «Las áreas de actividad educativa en este nivel comprenderán: el dominio del lenguaje mediante el estudio de la lengua nacional, el aprendizaje de una lengua extranjera y el cultivo, en su caso, de la *lengua nativa*»...

En les àrees de la parla catalana i del gallec; en el País Valencià i en l'àmbit de la llengua basca, es treballa de ferm per a la promoció i difusió de les llengües i cultures pròpies, sobretot en l'esfera de l'ensenyament. Les Diputacions, els Ajuntaments i altres entitats donen subvencions generoses per a aquesta finalitat.

Un decret del 9 de maig regula la incorporació de les llengües nadiues a l'escola. En féu ja un encertat comentari n'Isidor Mari.* La concessió és condicionada; s'hi veu un cert regateig que no apareix en la Llei General d'Educació.

A les nostres illes es donarà l'empenta per dur endavant, amb amor, l'ensenyament de la nostra llengua i de la cultura nadiua. Un estol d'entusiastes professors en seran els peoners. Després d'una deguda preparació i de procurar-se el material pedagògic corresponent, començaran la campanya. Treball de gran estima és promoure l'esplendor i enaltiment del que és la fesomia i l'ànima del nostre poble!

A. C.

* DIARIO DE IBIZA, pág. "De pinte en ample".